

Kj/Hakke/AF

4.4.2008

Khs dnro	2007-2402/89
Stn dnr	
Saap./Anl.	09-04-2008
	K5

Kerjäläisiin liittyvien viranomaistoimien yhdenmukaistamistarvetta kartoittavan ja tarvittavia ohjeita tai lainsäädäntömuutoksia valmisteleavan työryhmän asettaminen

Asettaminen

Sisäasiainministeriö on tänään asettanut Kerjäläisiin liittyvien viranomaistoimien yhdenmukaistamistarvetta kartoittavan ja tarvittavia ohjeita tai lainsäädäntömuutoksia valmisteleavan työryhmän.

Toimikausi

4.4.2008 - 30.6.2008

Tausta

Helsingin kaupunginhallitus on esittänyt (Helsingin kaupunginhallituksen esitys Valtioneuvostolle ohjeistuksesta kerjäläisten suhteen 1943/8/2007/SM, 26.11.2007), että valtioneuvosto käynnistäisi tarvittavat toimenpiteet kerjäläisiin liittyvien viranomaiskäytänteiden yhdenmukaistamiseksi.

Syksyn 2007 aikana Helsinkiin ja joihinkin muihin suuriin kaupunkeihin Suomessa on ilmaantunut Euroopan vapaata liikkuvuutta koskevan lainsäädännön nojalla jonkin verran EU-kansalaisia, jotka hankkivat elantoaan kadulla kerjäämällä. Joillain heistä on ollut pieniä lapsia mukanaan kerjäämässä tai kerjäläiset ovat olleet huonokuntoisia vanhuksia. Kerjääminen sinällään ei ole lainvastaista, mutta esimerkiksi pienten lasten mukana olo kerjäämistilanteissa saattaa edellyttää viranomaistoimia sekä sosiaalitoimelta että joissain tapauksissa myös poliisilta.

Sisäasiainministeriön poliisiosasto pyysi Helsingin kihlakunnan poliisilaitokselta selvitystä (SM-2007-03625/So-0, 11.1.2008) Helsingin kerjäläisiin mahdollisesti liittyvistä ongelmista poliisin näkökulmasta. Helsingin kihlakunnan poliisilaitos toi selvityksessään esiin, että valtaosa kaduilla kerjäävistä ulkomaalaisista on EU-kansalaisia, lähinnä Romani-kansalaisuuden omaavia romaneja. Poliisilaitoksen selvityksessä käsiteltiin muun muassa viranomaisten välistä tietojenvaihtoa salassapitosäännösten näkökulmasta sekä poliisin mahdollisuuksia toimia ulkomaalaislain perusteella mahdollisesti rikoksiin syyllistyneiden, toistuvasti toimeentulotukeen turvautuvien tai oleskeluoikeuden rekisteröimättä jättävien kerjäläisten suhteen. EU-kansalaisten lisääntyneestä kerjäämisestä on tehty havaintoja myös Ruotsissa ja Norjassa.

Helsingin kaupunki ja Helsingin kihlakunnan poliisilaitos ovat tehneet toimialueellaan tiivistä yhteistyötä ja sopineet käytännön menettelytavoista kerjäläisiin liittyvien viranomais-toimien hoitamiseksi. Valtakunnan tasolla toimintatavat eivät kuitenkaan ole yhtenäiset. Valtakunnallisten toimintatapojen yhdenmukaistamistarpeen lisäksi edellä mainitut tahot ovat esittäneet huolensa viranomaisten yhteistyötä vaikeuttavien lainsäädännön salassapitosäännösten tulkinnasta ja selkeyttämistarpeesta.

Tavoitteet

Työryhmän tavoitteena on selvittää tarvitaanko kerjäläisten aiheuttamiin viranomaistoimiin valtakunnallista ohjeistamista tai viranomaisten ohjeiden yhdenmukaistamista joidenkin menettelytapojen osalta. Lisäksi työryhmän tavoitteena on salassapitosäännösten tulkinnan selkeyttäminen viranomaisten välisessä yhteistyössä sekä lainsäädännön mahdollisten muutostarpeiden arviointi erityisesti järjestyslain osalta.

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on

- arvioida ja tehdä ehdotukset siitä, tarvitaanko kerjäläisiin kohdennettavien viranomaistoimien toimintamallien valtakunnallista yhdenmukaistamista ja mitkä viranomaiset ohjeistusta tarvitsevat
- selvittää ja tarvittaessa tehdä ehdotuksia viranomaisten yhteistyötä koskevan lainsäädännön salassapitosäännösten tulkinnan selkeyttämiseksi
- tehdä ehdotuksia mahdollisiksi maahanmuuton rekisteröintimenettelyjen tarkennuksiksi
- selvittää ja arvioida, tarvitaanko järjestyslakiin muutoksia kerjäläisiin liittyvän lainsäädännön osalta
- tehdä ehdotuksia lähtömaiden, erityisesti Romanian kanssa tehtävän yhteistyön kehittämiseksi
- tehdä ehdotuksia alaikäisten lasten tilapäisen majoittamisen asianmukaiseksi järjestämiseksi
- hankkia selvitystä siitä, ovatko kerjäläiset pakotuksen tai organisoidun rikollisuuden uhreja sekä tehdä ehdotuksia kerjäläisten turvallisuuden varmistamiseksi.

Organisointi

Puheenjohtaja: maahanmuuttojohtaja Sirkku Päivärinne, sisäasiainministeriö, maahanmuutto-osasto

Varapuheenjohtaja: poliisiylitarkastaja Esko Ruukonen, sisäasiainministeriö, poliisiosasto

Jäsenet:

ylitarkastaja Mirkka Mykkänen, sisäasiainministeriö, maahanmuutto-osasto

ylikomisario Mia Poutanen, sisäasiainministeriö, poliisiosasto

ylitarkastaja Sarita Friman-Korpela, sosiaali- ja terveysministeriö, perhe- ja sosiaaliosasto

hallitussihteeri Pia-Liisa Heiliö, sosiaali- ja terveysministeriö, perhe- ja sosiaaliosasto

erikoissuunnittelija Johanna Seppälä, Helsingin kaupunki

ylikomisario Mika Pöyry, Helsingin kihlakunnan poliisilaitos

Sihteeri:

komisario Jaakko Heinilä, Helsingin kihlakunnan poliisilaitos

Työryhmä voi tarvittaessa kutsua asiantuntijoita työryhmän kokouksiin.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän työ tehdään virkatyönä.

XX

Anne Holmlund
Sisäasiainministeri

XX

Astrid Thors
Eurooppa- ja maahanmuuttoministeri

XX

Ritva Viljanen
Kansliapäällikkö

JAKELU

Työryhmän jäsenet
Sisäasiainministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Helsingin kaupunki
Helsingin kihlakunnan poliisilaitos

TIEDOKSI

Ylijohtaja Pentti Visanen
Poliisiylijohtaja Markku Salminen
Poliisijohtaja Jorma Toivanen
Ministeriön viestintäyksikkö
Sisäasiainministeriö (Ines)
Poliisiosaston tiedotus
Suomen kuntaliitto